

Gunilla Bolinder, överläkare, utbildningschef, FoUU-ledningen, Karolinska sjukhuset, Stockholm; generalsekreterare, Svenska Läkaresällskapets riksstämma (gunilla.bolinder@ks.se)

Riksstämman fortsätter att pendla mellan Stockholm och »annan ort«

»Akut omhändertagande« årets tema

■ För tredje gången hålls i dagarna Svenska Läkaresällskapets riksstämma på Svenska Mässan i Göteborg. Efter beslut vid Läkaresällskapets fullmäktigemöte är det nu klart att riksstämman kommer att kunna fortsätta pendla mellan Stockholm och annan ort – vilken och hur ofta beslutar dock Läkaresällskapets nämnd. Det betyder alltså att man inte är låst vid just Stockholm–Göteborg, även annan ort kan komma i fråga under förutsättning att kraven på kongresslokaler, hotellrum och kommunikationer kan tillfredsställas. Det är inte så många orter som kan ta emot en så stor publik som riksstämman samlar.

Hur stor andel av ett slumpmässigt urval (5 procent) av läkarkåren som varit positiv till pendlingen av stämman framgår av Tabell I. Den tveksamhet som rådde 1997 inför det förestående platsskiftet har blivit allt mindre med åren fram till år 2000. Varför stödet för pendling var lite mindre år 2001, särskilt bland norrlänningarna, är svårt att veta, men totalt sett är 71 procent av de tillfrågade nu positiva till växlingen. Detta resultat, tillsammans med den goda ekonomi som Göteborgsstämman hittills haft, gjorde att nämndens förslag att låta stämman fortsätta att pendla mellan Stockholm och »annan ort« fick stöd av fullmäktige.

Varför åker man till riksstämman?

Omkring 80 procent av de tillfrågade anser att fortbildning, presentation av forskningsrön, kliniska diskussioner och sjukvårdspolitisk debatt samt möten över specialistgränserna är »mycket viktigt« eller »viktigt« som skäl för att delta. Enligt 70 procent av de tillfrågade är riksstämman också en viktig social mötesplats.

72 procent hade besökt minst en riksstämma de senaste fem åren, endast 8 procent hade besökt samtliga fem stämmor. De flesta, 86 procent, deltar en eller två dagar. Förvånansvärt många, 36 procent, anser att det är svårt att få betald ledighet för att besöka riksstämman. Våra chefer och huvudmän borde se detta som en självklar fortbildningsaktivitet!

Akut omhändertagande årets tema

Sammanlagt 14 symposier kommer att belysa vitt skilda aspekter inom området akut omhändertagande. Kirurgiska

SAMMANFATTAT

71 procent av tillfrågade läkare är positiva till att riksstämman fortsätter att pendla mellan Stockholm och »annan ort«.

Omkring 80 procent anser att fortbildning, presentation av forskningsrön, kliniska diskussioner och sjukvårdspolitisk debatt samt möten över specialistgränserna är »mycket viktigt« eller »viktigt« som skäl för att delta.

Enligt 70 procent är riksstämman också en viktig social mötesplats.

I år kommer sammanlagt 14 symposier att belysa vitt skilda aspekter inom området akut omhändertagande. I programboken finns en lättöverskådlig schemaöversikt över samtliga 46 symposier, fyra seminarier och sju konst- och läkekonstföreställningar.

Temat för 2003 års stämma är »Den åldrande människan«. Den 6 mars skall förslagen till symposier vara insända!

problem som gastrointestinala blödningar, kärlrupturer och obstetriska blödningar, liksom medicinska problem som anafylaxi, slaganfall och infektioner är områden som behandlas, men även akutorganisation och krishantering finns med.

Riksstämmans »allmänna möte«, med moderator Dag Lundberg, kommer också att handla om detta tema. Socialministern har tyvärr avböjt en inbjudan att delta.

Konst och läkekonst

En nyhet i år är att några av de bästa bidragen till Läkaresällskapets serie »Konst och läkekonst« kommer att ges i repris. Det finns ett allmänt stort intresse för konst, musik och litte-

Tabell I. Positiva till växling Stockholm–Göteborg (procent). Resultat av fem års enkäter till ett 5-procentigt slumpvis urval av Läkarförbundets medlemmar angående synen på riksstämman och pendlingen Stockholm–Göteborg.

Region	Sth 1997	Gbg 1998	Sth 1999	Gbg 2000	Sth 2001
Stockholm	38	48	49	63	49
Göteborg	96	99	97	99	99
Norrland	40	55	58	75	48
Skåne	78	87	93	90	88
Totalt	60	71	72	80	71

ratur inom läkarkåren, och vi hoppas att det kommer att locka många att lyssna på dessa symposier, som har ett både medicinskt och konstnärligt tema.

Förbättrad programbok

I år finns i programboken en lättöverskådlig schemaöversikt över alla 46 symposier, fyra seminarier och sju konst- och läkekonstföreläsningar, som förhoppningsvis gör det lättare att välja bland parallella programpunkter. Sektionssymposierna, som innehåller en mängd mycket intressanta ämnen, finns listade i en särskild översikt, liksom alla gästföreläsare med internationellt framstående presentationer. Allt detta innebär goda möjligheter att bredda sina kunskaper utanför sitt eget specialistområde, vilket är ett av riksstämmans främsta mål.

Riksstämman och massmedierna

Riksstämman är alltid hårdbevakad av massmedierna, vilket gör detta möte till ett utmärkt tillfälle att föra fram nya intressanta medicinska nyheter, liksom diskussioner om sjukvårdens organisation, ekonomi och aktuella problem. Under stämman ges ett fentotal presentationer för de mer än 200 ackrediterade journalisterna på de dagliga presskonferenserna. Läkartidningen representeras i en egen monter på »Läkartorget«. Dagens Medicin ger ut en daglig mässtidning, som produceras på plats.

Många av de teman som tas upp på stämman följs senare upp i Läkartidningen som enskilda artiklar eller hela artikelserier, t ex den serie om läkarnas arbetsmiljö som publicerades i nr 22 i år.

En annan viktig funktion är riksstämmans återkommande utbud av programpunkter med etiskt humanistiska frågeställningar, som ju naturligt spänner gränslöst över alla specialistområden. Dessa diskussioner är av mycket stort värde för både sammanhållningen och värdegemenskapen inom läkarkåren och blir oftast mycket massmedialt uppmärksammade. I år deltar Läkaresällskapets etiska delegation i två symposier avseende livstestamenten och inställningen till organtransplantation.

Industrins plats

Den eviga frågan om läkarkårens oberoende återkommer alltid i riksstämmans sammanhang på grund av den medicinska utställningen. Utställningen tar förvisso en stor plats under riksstämman och kan tyckas vara inblandad i det vetenskapliga programmet, men så är inte fallet. Kongressdelen är helt utan inblandning av industrin. Läkaresällskapet accepterar inte att industrin arrangerar egna »symposiealternativ« under pågående programtid; lunchmöten kan dock förekomma inom utställningsområdet.

Genom avtal med respektive mässarrangör kommer en del av intäkterna från utställningen sällskapets verksamhetsbudget till godo. Det är bl a därför som ingen kongressavgift tas

ut; alla ledamöter i sällskapet har hittills fått gratis tillträde till stämman.

Bättre besöksstatistik

I år kommer man, efter önskemål från många sektioner, att kunna registrera hur olika specialiteter representeras på stämman. Tidigare har man inte kunnat notera specialisttillhörighet, endast vilken ort ledamöterna kommer ifrån. Någon registrering av närvaron vid varje symposium blir dock ej möjlig.

Nästa stämma ett 60-årsjubileum

Stockholm blir hemvist för 2003 års riksstämma, som blir den sextionde i ordningen. Vid starten 1943, som ägde rum mitt under brinnande krig, fanns minimala möjligheter till de internationella vetenskapliga kontakter vi idag är bortskämda med. Världen har nog ändå förändrats mer under de 60 åren än riksstämman, som till sitt innehåll väsentligen behållit sin roll som samlingspunkt för hela professionen. I ett relativt litet land som Sverige är det fortfarande möjligt att hålla ett möte med intressant innehåll för hela yrkeskåren, trots att antalet läkare har ökat från 1940-talets ca 3 000 till dagens ca 30 000.

Statistik från de senaste tio åren visar ett relativt stabilt besöksantal, med ca 10 000 läkare närvarande vid varje riksstämma. Därtill kommer minst lika många besökare enbart till utställningen. Det betyder att en tredjedel av alla Sveriges läkare kommer till stämman, en glädjande och för sammanhållningen inom läkarkåren viktig faktor.

Nästa års tema

Temat för nästa års stämma beslutades, efter önskemål från de vetenskapliga sekreterarna, redan i början av innevarande år; detta för att ge mer tid för förberedelser av breda symposier. Ämnet är »Den åldrande människan«, ett synnerligen aktuellt område med tanke på ålderspyramiden, de medicinska landvinningarna, den stramare ekonomin och de därmed följande svåra prioriteringsfrågorna. Vi hoppas att detta ämne skall få en bred belysning och att alla sektioner fram till slutet av februari reflekterar över lämpliga symposieanmälningar. Den 6 mars skall förslagen till nästa års symposier vara insända till Läkaresällskapet.

Något att tänka på inför planeringen av sektionernas program, i synnerhet symposierna, är att det ibland är av stort värde att reprisera något föredrag, symposium eller seminarium som under året presenterats för bara den egna specialiteten vid årsmöten och/eller internationella kongresser. Riksstämman har en annan och bredare målgrupp och är därför ett lämpligt forum för att låta välgjorda presentationer komma en större publik till del.

Välkommande göteborgare

Göteborgs stad, som i år härbärgerar stämman för tredje gången, är mycket välvillig och generös och bjuder första dagen av stämman, i samarbete med Västra Götalandsregionen, på konsert i Göteborgs konserthus med Svante Thuresson, Helen Sjöholm och Bohuslän Big Band. Dessutom bjuds det buffé efteråt.

Vi hoppas på en givande riksstämma med många stimulerande inslag! •

*

Potentiella bindningar eller jävsförhållanden: Inga uppgivna, med undantag för den bindning till riksstämman som framgår av författarpresentationen.